НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА за

РАЗВОЈ НА ПЕНИТЕНЦИЈАРНИОТ СИСТЕМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 2021-2025 г.

Јакнење на капацитетите
на пенитенцијарниот систем
и на надворешниот механизам
за контрола на полицијата
во Северна Македонија
Horizontal Facility за Западен Балкан
и Турција 2019-2022

Финансирано
од Европската Унија и
Советот на Европа

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Имплементирано
од Советот на Европа

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ПЕНИТЕНЦИЈАРНИОТ СИСТЕМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 2021-2025 Г.

Јакнење на капацитетите
на пенитенцијарниот систем и
на надворешниот механизам
за контрола на полицијата
во Северна Македонија
Horizontal Facility
за Западен Балкан
и Турција 2019-2022

Оваа Национална стратегија за развој на пенитенцијарниот систем во Република Северна Македонија (2021-2025) е изработена со средства од заедничката програма на Европската Унија и на Советот на Европа. Ставовите изразени овде нужно не го одразуваат официјалното мислење на било која од страните.

Дозволена е репродукција на извадоци (до 500 збора), освен за комерцијални цели сè додека интегритетот на текстот е сочуван, извадокот не се користи вон контекст, не се даваат нецелосни информации или генерално не се наведува читателот во погрешен правец во однос на природата, опсегот или содржината на текстот.

Дизајн: Polyesterday

Секогаш мора да се наведе изворниот текст на следниов начин, „© Советот на Европа, година на издавање“. Сите други барања во врска со репродукцијата/преводот на целиот или делови од документот, треба да се доставаат до Директоратот за комуникација, Совет на Европа (F-67075 Strasbourg Cedex или publishing@coe.int).

Целата друга кореспонденција во врска со оваа публикација треба да се упати на Генерален директорат за човекови права и владеење на право / Одделение за кривично-правна соработка. Avenue de l'Europe F-67075 Strasbourg Cedex, France, Tel. +33 (0)3 88 41 20 00 23; E-mail: Horizontal.Facility@coe.int

© Совет на Европа, октомври, 2021 год. Сите права се задржани. Правата на користење ги има Европската Унија под одредени услови.

Содржина

Кратенки 4

Вовед 5

Визија и мисија 6

Постојна законска рамка 6

Организациска поставеност на УИС 7

Тековна организациска структура на пенитенцијарниот систем 8

Раководење и надлежност на УИС и на пенитенцијарните установи 9

Анализа на силните и слабите страни на пенитенцијарниот систем 10

Предуслови за спроведување на акцискиот план 11

Следење и оценка на спроведување на активностите предвидени со стратегијата 14

Стратешки цели, резултати и активности 15

Кратенки

АЗЛП	Агенција за заштита на лични податоци
ВПД	Воспитно-поправен дом
ВПУ	Воспитно-поправна установа
ДКСК	Државна комисија за спречување на корупцијата
ДСЗИ	Државен санитарен и здравствен инспекторат
ЗИС	Закон за извршување на санкциите
ИЈЗ	Институт за јавно здравје
КПД	Казнено-поправен дом
КПТ	Европски комитет за превенција на тортура и нечовечко или понижувачко постапување или казнување
КПУ	Казнено-поправна установа
МЗ	Министерство за здравство
МОН	Министерство за образование и наука
МП	Министерство за правда
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
НВО	Невладина организација
РГ	Работна група
СОП	Стандардни оперативни процедури
УИС	Управа за извршување на санкциите
УЈП	Управа за јавни приходи
ФЗО	Фонд за здравствено осигурување

Вовед

„Се чини невозможно додека не го направиш“

Нелсон Мандела

Реформата на пенитенцијарниот систем ги опфаќа активностите за нејзино приближување до европските стандарди кои значат унапредување и хуманизирање на системот за извршување на санкциите. Во тие рамки особено е важна правилна практична имплементација на законската и подзаконската регулатива со која е опфатено извршувањето на санкциите, подобрување на условите за престој на лицата лишени од слобода во пенитенцијарните установи, но и јакнење на капацитетот и професионалноста на вработениот персонал, како и зајакнат надзор над работењето на пенитенцијарните установи.

Ресоцијализацијата како една од главните цели на извршувањето на санкциите, заедно со реинтеграцијата и социјалната адаптација, како и со успешниот пост-пенален третман се клучните фактори за намалување на повторништвото кај лицата што издржале казна затвор. Продолжува процесот на унапредување на пробациската служба и практична имплементација на Законот за пробација.

Значителен е придонесот на Европскиот комитет за превенција од тортура и нечовечко или понижувачко постапување или казнување (КПТ) во насока на идентификување на прашањата и областите, каде што е неопходно да се предвидат дополнителни мерки и да се преземат активности за надминување на констатациите на КПТ.

Информации и податоци за функционирањето на пенитенцијарниот систем се содржани во повеќе извештаи како од домашни, така и од меѓународни институции и организации, како што се: годишните извештаи на Управата за извршување на санкциите за состојбата и работењето во КПУ и ВПУ, годишните извештаи на Народниот правобранител, извештаите од реализирани редовни и вонредни (ad hoc) посети на КПТ, извештаи од мисии за оценување, како и други меѓународни тела и организации од кои се добива објективна и сеопфатна слика за начинот на кој функционира затворскиот систем во државата, со идентификување на областите на коишто мора да им се обрне посебно внимание.

Визија и мисија

ВИЗИЈА

Визија: Унапредување на пенитенцијарниот систем согласно највисоките европски стандарди за извршување санкции и алтернативни мерки

МИСИЈА

Мисија: Современ пенитенцијарен систем каде што со лицата лишени од слобода се постапува во безбедна средина, со почит и достоинство, истовремено им се обезбедува образование и стручна обука, имаат поддршка за личен развој, конструктивно го користат слободното време и имаат поддршка за пост-пенален прифат во општеството.

ПОСТОЈНА ЗАКОНСКА РАМКА

Законската рамка врз која се заснова пенитенцијарниот систем во Република Северна Македонија (РСМ) е содржана во Законот за извршување на санкциите, Службен весник на РСМ, бр. 99/2019, 220/19 (во натамошниот текст: ЗИС).

Потребата за донесување на ЗИС во 2019 година се наметна поради поголемиот број измени што го претрпе претходниот закон (донесен во 2006 година, а менуван и дополнуван повеќе пати) и промените во меѓународните стандарди во однос на затворските правила. Донесувањето на нов Закон за извршување на санкциите е во согласност со определбата прифатена во Националната стратегија за развој на пенитенцијарниот систем (2015-19) и Стратегијата за реформа на правосудниот сектор за периодот 2017-2022 година. Неговото донесување се должи на напорот за обезбедување ефикасен пенитенцијарен систем со професионален пристап во организирање и надзор над работењето на казнено-поправните и воспитно-поправните установи, а со цел подобрување на клучните области на функционирање на пенитенцијарниот систем и исполнување и почитување на највисоките европски и меѓународни стандарди во оваа област.

Едно од основните начела на ЗИС е почитување на човековата личност и достоинството на лицата спрема кои се извршуваат санкциите, како и грижа за зачувување на нивното телесно и душевно здравје. Санкциите се извршуваат без дискриминација по било која основа - раса, боја на кожа, потекло, национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус.

Во оваа смисла, ЗИС може да се оцени како сеопфатен системски закон што во целост го регулира извршувањето на санкциите и во однос на возраста на лицето што му се изрекува санкција, според кривичното дело, според видовите на санкциите, како и положбата, правата и обврските на затворската полиција.

Новиот закон е израз на настојувањето за постојано надградување и унапредување на националниот пенитенцијарен систем, негово модернизирање и хуманизирање со цел остварување на целите на казнување и одвраќање на осудените лица од рецидивизам.

Донесувањето на ЗИС се наметна како потреба и со цел за доближување на пенитенцијарниот систем со новелираните европски и меѓународни стандарди и начела, заради заштита и остварувањето на загарантираните слободи и права на осуденото лице и на детето во судир со законот, и тоа како во однос на извршување санкции за сторени кривични дела, така и во однос на изречени прекршочни санкции. ЗИС направи чекор поблиску до Европските затворски правила, и со Стандардните минимални правила на ООН

за третман на осудените лица *(United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Mandela Rules)*[1] кои се прифатени како добри принципи и практики во третманот на осудените лица и управувањето со затворите. Согласно овие Правила, целите на казната затвор или слични мерки што се состојат во лишување од слобода се насочени кон заштита на општеството од криминал и намалување на рецидивизмот.

Во ист контекст е и залагањето изразено во Резолуцијата на Европскиот парламент од 2017 година[2], каде што се укажува дека покрај пунитивниот аспект на казната затвор, внимание треба да се посвети и на развој на практични вештини/занимања и рехабилитација на осудените лица, со цел да се овозможи успех во социјалната реинтеграција и намалување на рецидивизмот.

Во ЗИС е опфатен заштитниот надворешен механизам од прекумерна употреба на сила и средства на присилба од страна на затворската полиција, според кој Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција се известува веднаш за сите кривични дела извршени од страна на припадниците на затворската полиција, а сторени при вршењето на службената должност, како и за кривични дела извршени од страна на припадниците на затворската полиција надвор во вршењето на службата со употреба на сила или средства на присилба, при што како последица настапила смрт, тешка телесна повреда или телесна повреда, доколку со закон е предвидено гонење по службена должност.

Реформата на пенитенцијарниот систем има за цел воспоставување на силен и транспарентен механизам за ефикасно и професионално управување со КПУ и ВПУ. Заради остварување на оваа цел, со ЗИС се предвидува специфично работно искуство како предуслов за именување на директорот на УИС и директорите на пенитенцијарните установи, како и хиерархиска поставеност во системот, односно директорот на УИС дава предлог до Владата за именување и разрешување на директори и заменик директори на КПУ и ВПУ. Редефинирани се одредбите кои се однесуваат на припадниците на затворската полиција во однос на вработувањето, унапредувањето, мобилноста и оценувањето на припадниците на затворската полиција и подобрување на нивниот статус.

ОРГАНИЗАЦИСКА ПОСТАВЕНОСТ НА УИС

УИС е орган во состав на Министерството за правда со својство на правно лице. Согласно Правилникот[3] за внатрешна организација на УИС, со цел ефикасно извршување на законските надлежности, во состав на Управата се следните организациони облици:

1. Сектор за нормативно-правни, општи и управни работи (Одделение за нормативно-правни работи и Одделение за општи и управни работи);
2. Сектор за безбедност, третман и обука на кадри во КПУ и ВПУ (Одделение за безбедност и третман на осудени и малолетни лица во КПУ и ВПУ и Одделение за обука на кадри во КПУ и ВПУ);
3. Сектор за пробација (Одделение за надзор над извршување на пробациските работи, Одделение за електронски надзор и 11 (единаесет) Одделенија за надзор над извршувањето на пробациските работи на подрачјето на основните судови со проширена надлежност на локалното ниво);
4. Сектор за финансиски прашања (Одделение за буџетска координација и буџетска контрола и Одделение за сметководство и плаќање);
5. Самостојно одделение за внатрешна ревизија.

1. E/CN.15/2015/L.6/Rev.1
2. European Parliament resolution of 5 October 2017 on prison systems and conditions 2015/2062(INI)
3. бр. 01-4892/1 од 12.10.2018 година

ТЕКОВНА ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ПЕНИТЕНЦИЈАРНИОТ СИСТЕМ

Вкупниот персонал во затворската управа во декември 2020 год. изнесува 934 лица, од кои 706 се припадници на затворска полиција (од кои 42 се жени, а 664 се мажи) и 228 државни службеници (од кои 119 се жени, а 109 мажи), при што со секоја КПУ и ВПУ раководи директор. Во Управата за извршување на санкциите има вкупно вработено 53 лица.

Вкупниот број на затворска популација изнесува 2244 лица, од кои 217 се притворени лица, додека останатите осудени лица казната затвор ја издржуваат на следниот начин:

- во установа од затворен вид (КПД Идризово; КПД Штип и КПД Прилеп) вкупно 1511 осудени лица;
- во установа од полуотворен вид (затвори) вкупно 487 осудени лица;
- во установа од отворен вид (КПД Струга) 29 осудени лица;
- 48 осудени жени од кои 40 осудени на издржување казна затвор и 8 во притвор;
- деца во КПУ Затвор Охрид -4 лица и во ВПД Тетово 13 деца.

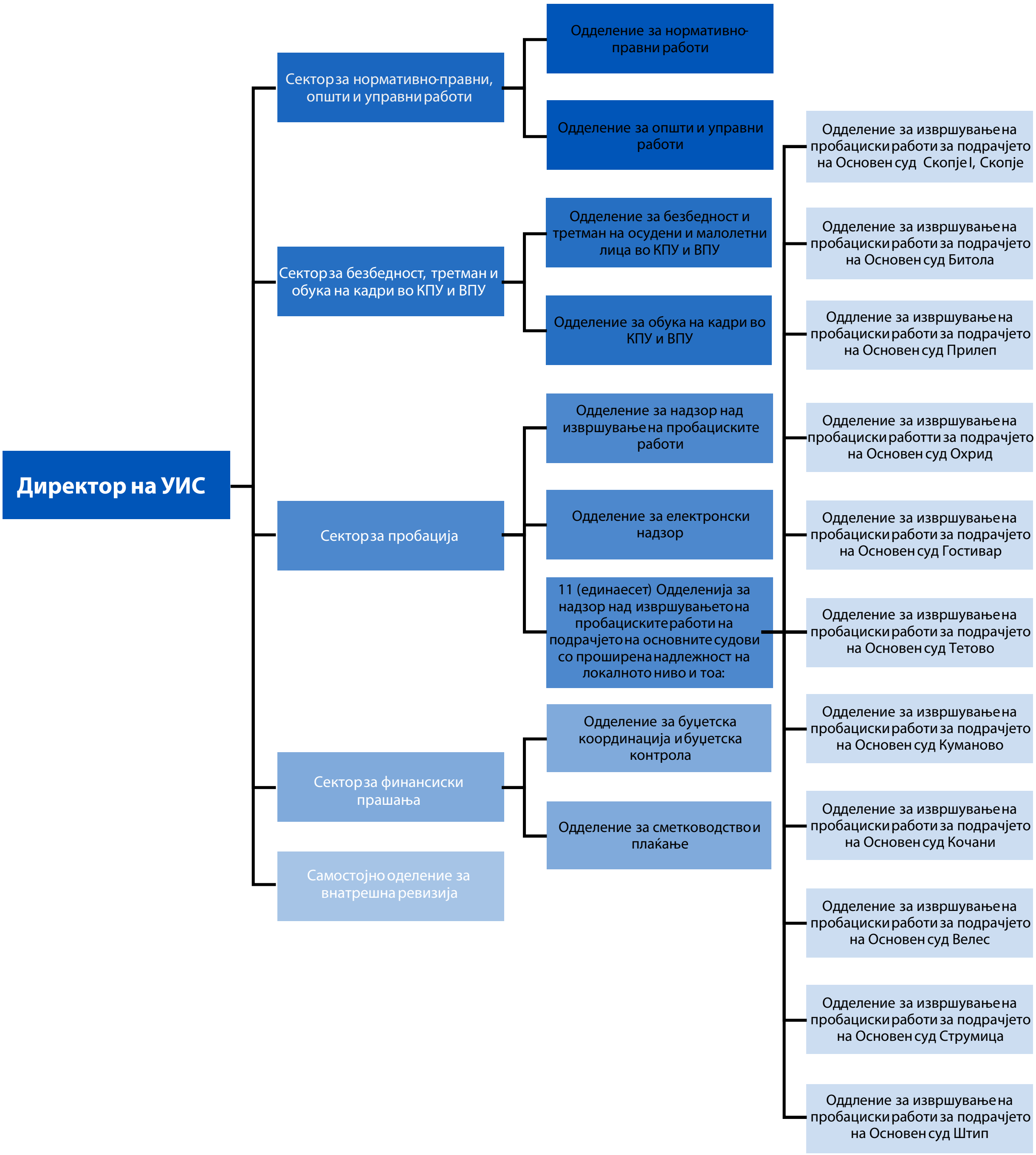

Согласно Правилникот за систематизија на работните места во Управата за извршување на санкциите од 12.10.2018 година, утврдени и опишани се 131 работни места распоредени во наведените организациони единици.

Во текот на 2020 година во УИС е спроведена функционална анализа и имајќи ги во предвид резултатите од анализата се предлага следново:

- нова внатрешната организација, со цел зголемување на функционалноста во насока на поефикасно и поефективно остварување на основната цел и визија на УИС;
- изготвување нов акт за систематизација на работни места на УИС, кој ќе биде усогласен со предложената внатрешната организација на Управата;
- се предвидуваат две нови самостојни одделенија и тоа: Одделение за управување со човечки ресурси и Одделение за спроведување на јавни набавки;
- во Секторот за безбедност, третман и обука на кадри во КПУ и ВПУ наместо две одделенија се предлагаат три одделенија на начин што Одделението за безбедност и третман на осудени и малолетни лица во КПУ и ВПУ се дели на две посебни одделенија и тоа: Одделение за вршење на стручен надзор над безбедноста во КПУ и ВПУ, како и Одделение за вршење на стручен надзор над третман во КПУ и ВПУ;
- се додаваат четири нови пробациски канцеларии во Секторот за пробација, а Проектната единица односно Единицата за имплементирање на проектот "Реконструкција на казнено-поправните установи во Република Северна Македонија" да внесе во актите за внатрешна организација и систематизација на работните места на УИС;
- се зголемува бројот на систематизирани места во секторите каде има неопходна потреба.

РАКОВОДЕЊЕ И НАДЛЕЖНОСТ НА УИС И НА ПЕНИТЕНЦИЈАРНИТЕ УСТАНОВИ

Согласно надлежноста на УИС и нејзината улога во системот на извршување на санкциите со новите одредби во ЗИС, прифатени се зајакнати професионални услови што мора да ги исполнува Директорот на УИС. Во овој контекст, наместо најмалку пет години работно искуство, кандидатот за директор мора да има најмалку 10 годишно работно искуство, од кои пет години во областа на извршувањето на санкциите или сродни работи.

Начелната определба дека работите на извршувањето на санкциите се во надлежност на УИС е разработена преку детално пропишана надлежност на директорот на УИС, во рамките на којашто особено се важни аспектите поврзани со обезбедувањето постојано спроведување на меѓународните стандарди и нормативи во преземањето на мерките и активностите во извршувањето на санкциите и мерката притвор; донесување Стратешки планови и програми за работењето на УИС; организирање и следење на извршувањето на санкциите и пробациските работи; како и вршење распределба на финансиските средства од Буџетот на РСМ по единки корисници (КПУ и ВПУ).

Со ЗИС зајакната е надзорната функција на УИС над работењето на КПУ/ВПУ. Стручниот надзор од УИС опфаќа надзор на условите и положбата на осудените и притворените лица и на децата во ВПУ, третманот на осудените лица, со посебен акцент врз заштита и почитување на човековата личност и достоинство, како и превенција од тортура и нехумано постапување во КПУ и ВПУ. Имено, воведена е законска обврска за надлежноста и почитување на наредбата што Директорот на УИС ја носи во случај на утврдени неправилности во текот на вршење на стручниот надзор. За непочитување на наредбата за отстранување на неправилностите констатирани во записник за стручен надзор, Директорот на УИС поднесува предлог до Владата на РСМ за разрешување на директорот на соодветната пенитенцијарна установа којшто не постапил по наредбата.

Зајакнувањето на професионализмот во раководната структура во установите се надоврзува на истиот приод во однос на директорот на УИС. Во оваа смисла, наместо претходно пропишаниот услов за директор на КПУ и ВПУ, во однос на искуството, кога доволни беа пет години вкупен стаж, сега се бараат најмалку седум години вкупно работно искуство, од кои четири години во областа на извршувањето на санкциите или сродни работи.

АНАЛИЗА НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ НА ПЕНИТЕНЦИЈАРНИОТ СИСТЕМ

Силни страни:

- Претходната Национална стратегија за развој на пенитенцијарниот систем (2015-2019) понуди заедничка платформа за унапредување на пенитенцијарниот систем
- Подобрената законска рамка и подготвеноста за хармонизирање со стандардите на ЕУ
- Затворскиот систем има стекнато значајно искуство и знаење од меѓународни проектни активности, вклучително и од експертизата и поддршката на Советот на Европа, како и други меѓународни организации
- Во текот на претходниот стратегиски период зајакнати се пробациските капацитети, реализирани се низа програми и изготвени се повеќе прирачници и стандардни оперативни протоколи
- Затворскиот систем е релативно флексибилен и може брзо да се приспособи на нови феномени
- Стекнато знаење за повеќе пенитенцијарни теми (на пр. динамична безбедност, кодекс на однесување, постапување со посебни групи итн.)
- Подобрени материјални услови во затворите, како и статусот на вработените во КПУ/ВПУ
- Дефинирана законска рамка со стратегиски пристап, преку два државни документи за спречување насилен екстремизам, како и за борба против тероризам
- Воведено мрежно поврзување на КПУ/ВПУ со УИС
- Персоналот е обучен за различни специјализирани програми

Слаби страни:

- Не се спроведува Стратегијата за обука и нема системско споделување на добиените знаења
- Неконзистентно почитување на ЗИС при именување на директори и заменици
- Недоволната кадровска екипираност на секое ниво во УИС, КПУ/ВПУ
- Здравствената заштита општо земено, како и загрижувачки нискиот број здравствен персонал
- Здравствената заштита и долгорочното решение за лекување зависници од дрога
- Недоволната соработка со другите институции (министерства, образовни установи, граѓански организации) во работата и подготовката пред ослободувањето и пост-пеналната грижа
- Непостоењето јасен организациски идентитет и позитивен имиџ во општеството за затворскиот персонал
- Нема обврска за постојана контрола на имотот – пријавувањето е задолжително само за највисокиот менаџмент на почетокот и крајот на мандатот
- Недостигот на координација меѓу наведените партнери и соработници на централно ниво
- Недоволна родова застапеност
- Отсуство на функционален процес на образование на осудени лица

Можности:

- Вработувањето и обезбедувањето на човечки капацитети, почетна и континуирана обука, како и дополнителна мотивација може да го подобрат општиот квалитет на затворската служба
- Зголемениот буџет за фискалната година
- Постојната меѓународна соработка и размената на искуства и добри пракси со земјите на ЕУ, Велика Британија и САД
- Воведување решенија за пробација и пост-пенална грижа
- Вклучувањето повеќе осудени лица во специфични програми може да доведе до создавање попозитивно затворско опкружување и подобри можности за ресоцијализација
- Поддршката од Министерството за правда и Владата за тековните промени

- Успешното пилотирање на специјализираните програми за третман упатуваат на нивно редовно спроведување во КПУ и ВПУ
- Во тек е развоен план за изградба на нови затворски објекти и реновирање постојни затвори во стратегискиот период
- Воведување на обуки за вработените во КПУ/ВПУ за идентификување на раните знаци на радикализација

Ризици:

- Недостиг на финансиски средства за спроведување на Стратегијата
- Непланираните финансиски импликации причинети од пандемијата Ковид-19
- Отсуство на унапредување на вработените во УИС согласно постојната законска рамка
- Опасноста од ширењето на радикализација во затворите
- Вработување на лица со недоволна безбедносна и психолошка проверка
- Постојаното присуство на забранети предмети во КПУ (мобилни телефони, дрога, алкохол, пари)
- Отсуство на напредок во справување со корупцијата и лажната солидарност за негативните појави во редовите на персоналот
- Недоволната вклученост од страна на различните институции во остварувањето на законските обврски за подготовката за ослободување и пост-пеналната грижа
- Прогресот во подобрување на затворските услови не се одвива со потребната динамика (особено условите во притвор и здравствениот систем)
- Недостаток на медицински персонал во државата и особено отсуство на мотивација за работа во затворите кај медицинскиот персонал

ПРЕДУСЛОВИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА АКЦИСКИОТ ПЛАН

Соработка со партнери и соработници

Ова Стратегија се спроведува од УИС во соработка со Министерство за правда, Министерство за здравство, Министерство за образование и наука, Министерството за труд и социјални работи, како и следните партнери:

- Министерство за внатрешни работи
- Министерство за локална самоуправа
- Министерство за транспорт и врски
- Национален координатор за спречување на насилен екстремизам и борба против тероризам
- Центар за образование на возрасни
- Агенција за вработување на РСМ
- Европска комисија
- Совет на Европа
- Светска банка
- Амбасади во РСМ
- Граѓански организации
- Други институции и организации

Човечки ресурси/капитал

Приказ на вработен персонал по сектори во КПУ и ВПУ со состојба во декември 2020 година.

КПУ и ВПУ	Затворска полиција	Сектор за ресоцијализација		Извршен, управен и финансиски сектор	Вкупно
		Инструктори	Воспитувачи		
КПУ Идризово	218	4	28	27	277
КПД Штип	94	2	5	8	109
КПД Прилеп	49	4	6	8	67
КПД од отворен вид Струга	12	1	2	5	20
Затвор Скопје	119	2	3	17	141
Затвор Тетово	28	1	2	6	37
Затвор Битола	25	8	1	11	45
Затвор Струмица	19	3	3	7	32
Затвор Куманово со Отворено одделение во Крива Паланка	75	2	5	16	98
Затвор Гевгелија	20	0	2	6	28
Затвор Охрид	23	0	2	6	31
ВПД Тетово	24	6	6	13	49
Вкупно	**706**	**33**	**65**	**130**	**934**

Финансиски импликации

Преглед на обезбеден и реализиран буџет по години за пенитенцијарниот систем.

Година	Буџет (МКД) по години	Измена и дополнување на буџет – ребаланс (МКД)	Реализиран буџет (МКД)
2018	981 126 000	848 541 000	733 862 612
2019	1 030 455 000	968 455 000	752 297 329
2020	1 180 900 000	1 053 648 000	

Предвидени и потребни финансиски средства за реализирање на Националната Стратегија

Согласно пресметката за реализација на Националната Стратегија во наредниот период (2021-2025) потребно е да се обезбедат неопходни финансиски средства во буџетот за овие намери заради навремено и успешно реализирање на предвидените активности.

Преглед на потребни буџетски средства за реализација за Националната Стратегија за периодот 2021-2025

Опис по категории	Потребни финансиски средства по години				
	2021	2022	2023	2024	2025
Плати и надоместоци	13. 995. 460	27.469.176	24.255.408	24.123.216	24.064.464
Стоки и услуги	7. 663. 500	7. 209. 000	7. 209. 000	7.209. 000	7. 209. 000
Капитални расходи	221.982.207	494. 273. 158	669.648.164	600.678.559	599.142.104

Потреба од нови вработувања во пенитенцијарниот систем во РСМ

	2021	2022	2023	2024	2025	ВКУПНО
УИС	5	4	2	2	2	15
КПУ и ВПУ	16	31	31	31	31	140
Министерство за здравство	0	5	0	0	0	5
ВКУПНО	**21**	**40**	**32**	**33**	**33**	**160**

СЛЕДЕЊЕ И ОЦЕНКА НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА АКТИВНОСТИТЕ ПРЕДВИДЕНИ СО СТРАТЕГИЈАТА

За да се постигне успешно, објективно и доследно спроведување на Акцискиот план, потребен е соодветен мониторинг за периодот 2021-2025 г. Во овој правец, потребно е да се обезбеди мониторинг и евалуација, преку работна група на ниво на Влада на РСМ, вклучувајќи претставници од УИС, КПУ и ВПУ и надлежните министерства. Показателите врз кои ќе се изврши оценувањето треба да се базирани на практични информации (на пр. број на дисциплински предмети, број на обиди за самоубиство и самоповредување, број на вработени лица кои имале почетна обука по вработувањето итн.). Оваа задача ќе се исполни преку развивање на план за мониторинг и евалуација, односно документ кој помага да се следат и проценат резултатите од Акцискиот план.

Следењето и оценката на акциониот план може успешно да се оствари доколку Владата на РСМ формира интер-ресорска група со којашто ќе раководи УИС (во соработка со МП), а во која ќе има претставници од Министерство за образование, Министерство за здравство, Министерство за труд и социјална политика, пробациски службеници, претставници на граѓански организации и Народниот правобранител. Интер-ресорската група своите согледувања и предлози формулирани како конкретни мерки да ги предлага до Владата на РСМ со цел преземање активности кои ќе овозможат остварување на визијата на оваа Стратегија.

При следењето, податоците ќе ја претстават и родовата застапеност.

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ	
Стратешка цел 1	**Подобрување на материјалните услови во пенитенцијарните установи**
Стратешка цел 2	**Зајакнување на капацитетите на раководството и надзор над пенитенцијарниот систем**
Стратешка цел 3	**Зајакнување на професионалноста на затворската управа преку структурирана и напредна обука**
Стратешка цел 4	**Обезбедување безбедна средина за осудените лица и персоналот во КПУ и ВПУ**
Стратешка цел 5	**Зајакнување на процесот на ресоцијализација и реинтеграција на осудените лица, вклучително и на пост-пеналната грижа**
Стратешка цел 6	**Подобрување на третманот и грижата за деца кои издржуваат мерка упатување во ВПД**
Стратешка цел 7	**Подобрување на корпоративниот интегритет, јакнење на механизмите за справување со случаите на корупција**
Стратешка цел 8	**Зајакнување на обезбедувањето на здравствената заштита на осудените лица, вклучително и заштита на менталното здравје**
Стратешка цел 9	**Зајакнување на образовните структури и структурите за обука врз основа на индивидуалните потреби**
Стратешка цел 10	**Адресирање на радикализацијата која води кон насилен екстремизам во затворите**
Стратешка цел 11	**Пробација**
Стратешка цел 12	**Воведување ефикасни внатрешни и надворешни структури за комуникација насочени кон поддршка на ресоцијализацијата**

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1

Подобрување на материјалните услови во пенитенцијарните установи

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1.1 **Зголемени сместувачки и просторни капацитети и подобрени услови за престој и работа во казнено-поправните установи (КПУ) и воспитно-поправните установи (ВПУ)**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
1.1.1. Да се продолжи со спроведувањето на „Проектот за реконструкција на КПУ“ за реконструирање, реновирање, изградба и опремување на КПД Идризово (втора фаза)	До 2025 год.	УИС	2.273.224.193,00 МКД	Буџет на РСМ и средства од Банката за развој при Советот на Европа	Завршено реконструирање, реновирање, изградба и опремување
1.1.2. Изградба на објекти во КПД Прилеп и КПД Штип	До 2025 год.	УИС	200. 000. 000,00 МКД	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Завршена изградба
1.1.3. Обнова, реновирање и изградба на објекти во КПУ	Континуирано	УИС	8. 000. 000,00 МКД на годишно ниво	Буџет на РСМ, приходи од само-финансирани активности на КПУ, други извори на финансирање, грантови или донации	Завршена обнова, реновирање и изградба
1.1.4. Подобрување на постојните и изградба на здравствени капацитети	Континуирано	УИС	1. 000. 000,00 МКД на годишно ниво	Буџет на РСМ, приходи од само-финансирани активности на КПУ, други извори на финансирање, грантови или донации	Подобрени постоечки и изградба на здравствени капацитети

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1.2 **Ефикасно искористување на постојните капацитети на КПУ и ВПУ**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
1.2.1. Подготовка на годишна програма за финансирање на изградба, реконструкција, одржување на објекти и опремување на КПУ и ВПУ	Континуирано	УИС, КПУ и ВПУ	1. 000. 000,00 МКД на годишно ниво и финансиски средства од Стратешка цел 1.1	Буџет на РСМ, приходи од само-финансирани активности на КПУ, средства од Банката за развој при Советот на Европа /други извори на финансирање, грантови или донации	Изготвена годишна програма

1.2.2. Подготовка на Годишен план за одржување на постојните објектите во рамките на секоја КПУ и ВПУ	Континуирано	УИС, КПУ и ВПУ	4. 000. 000,00 МКД на годишно ниво	Буџет на РСМ, приходи од само-финансирани активности на КПУ други извори на финансирање, грантови или донации	Изготвени и имплементирани годишните планови во КПУ и ВПУ

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1.3 **Телекомуникации/ контакт со надворешниот свет**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
1.3.1. Да се обезбеди сигурен телекомуникациски систем во секоја установа	Континуирано	УИС	60. 000. 000,00 МКД	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Воведен сигурен телекомуникациски систем – Поставени блокатори за мобилни телефони во КПУ/ВПУ

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2

Зајакнување на капацитетите на раководството и на затворскиот персонал и надзор над пенитенцијарниот систем

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2.1 **Зајакнати капацитети на управата на затворите**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
2.1.1. Назначување на професионален затворски персонал на раководни позиции, согласно законските одредби	Континуирано	УИС, КПУ и ВПУ	Во рамки на предвиден буџет	Буџет на РСМ	– Број на назначени директори и заменици директори согласно Законот за извршување санкции – Постигнување на родов баланс на сите позиции, вклучително и раководните
2.1.2. Континуирана обука на директорите и нивните заменици и обуки по специфични програми	Континуирано	УИС, КПУ и ВПУ	Комбинирани извори на финансирање (400.000,00 МКД на годишно ниво од Буџетот на РСМ и дополнителни средства од други извори на финансирање)	Буџет на РСМ/други извори на финансирање, грантови или донации	– Постојните програми за обука се воведени во пракса – Број на обучени директори и нивните заменици поделени по категорија: континуирана обука и обуки по специфични програми, вклучувајќи недискриминација, родова застапеност и спречување семејно насилство

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2.2 **Зајакната надзорна улога на УИС врз работењето на КПУ и ВПУ**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
2.2.1. Зајакнување на надзорните функции преку формирање на Одделението за вршење на стручен надзор над третманот во КПУ/ВПУ, како и на Одделението за вршење на стручен надзор на безбедноста во КПУ/ВПУ	II квартал 2022	УИС	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/други извори на финансирање, грантови или донации	– Формирани одделенија – Процент на воведени стандарди и унифицирани алатки и критериуми за вршење на надзор – Спроведени обуки на службените лица во УИС за примена на алатките – Број на извршени надзори со примена на алатките
2.2.2. Кадровско доекипирање на Одделението за вршење на стручен надзор над третманот во КПУ/ВПУ, како и на Одделението за вршење на стручен надзор на безбедноста во КПУ/ВПУ	Континуирано	УИС	5.048.808,00 МКД 1 раководител на Одделение, 6 лица советник, 2 лица виш соработник, 1 лице соработник и 1 лице помлад соработник	Буџет на РСМ	Екипирани одделенија со почитување на родова застапеност

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2.3 Обезбедување на потребните човечки ресурси	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
2.3.1. Ревизија и соодветна измена на систематизацијата во поединечни установи според посебните задачи, со урамнотежен сооднос персонал/ осудени лица	III квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/други извори на финансирање, грантови или донации	– Ревидирани систематизации – Постигнат урамнотежен сооднос персонал/ осудени лица
2.3.2. Утврдување на психофизички способности на лицето што заснова работен однос во затворска полиција	Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	4.960.800,00 МКД 10 лица Помлад затворски полицаец на годишно ниво	Буџет на РСМ/други извори на финансирање, грантови или донации	– Изработка на соодветен Правилник – Вработени лица во затворска полиција согласно Правилникот (кај кои е постигнат родов баланс) – Овозможување родова сензитивност и еднаков третман
2.3.3. Предвидлив план за кариера согласно закон	III квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	3. 250. 000,00 МКД	Буџет на РСМ	– Усвоен план за кариера – Унапредување согласно планот за кариера
2.3.4. Родова застапеност на соодветните позиции во затворскиот персонал, политиките и унапредувањето	Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	1.260.828,00 МКД за 3 лица инструктори на годишно ниво	Буџет на РСМ/	– Зголемен сооднос на жени во персоналот на сите нивоа во споредба со предвидената бројка, особено раководни позиции

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2.4 Препораки од тела што вршат надзор врз извршувањето на санкциите	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
2.4.1 Оценка на спроведувањето на дадените препораки од телата кои што вршат надзор и мониторинг	Континуирано	УИС, Народен правобранител, Судија за извршување санкции, Постојаната анкетна комисија на Собранието	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/други извори на финансирање, грантови или донации	– Оценувачки извештаи од внатрешни и надворешни механизми – Број на спроведени препораки од УИС што довеле до смена на практиките – Број на мерки и акциски планови кои се усвоени од УИС, со цел подобрување на нивото на кое се спроведуваат препораките

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3

Зајакнување на професионалноста на затворската управа преку структурирана и напредна обука

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3.1 Зајакнување на капацитетот и функционалноста на Одделението за обука	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
3.1.1. Зајакнување на функционалноста на Одделението за обука	IV квартал 2021	УИС	2. 004. 000,00 МКД 1 лице раководител на одделение, 1 лице советник, 1 лице виш соработник, 1 лице соработник	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Кадровска екипираност – Функционален Центар за обука во кој ќе се спроведат сите обуки
3.1.2. Ревидирана стратегија за обука	III и IV квартал 2021	УИС	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Проценка на потребите и капацитетите за обука – Усвоена ревидирана стратегија за обука – Воспоставена база на податоци за обука и обучувачи (достапни и потребни)
3.1.3. Развивање на програма за обука на затворскиот персонал	Континуирано	УИС, КПУ и ВПУ	1.500.000,00 МКД на годишно ниво	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Развиена програма за обука врз основа на постојните програми, со акцент на заштита на човековите права при примена на сила, член 3 од ЕКЧП како и недискриминација, родова застапеност и спречување семејно насилство – Спроведени обуки и број на обучен персонал

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4

Обезбедување безбедна средина за осудените лица и персоналот во КПУ и ВПУ

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4.1 Зајакнување на безбедноста на КПУ и ВПУ	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
4.1.1. Формирање и подготовка на тимови за постапување во случај на бунт, нарушување на редот и контролата во КПУ и ВПУ, со утврдени СОП и нивна обука	IV квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	УИС Совет на Европа	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Усвоена законска рамка и СОП за постапување – Формирани тимови – Обучени членови на тимовите
4.1.2. Зголемување на бројот на припадниците на затворска полиција	Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	Предвидено во точка 2.3.2	Буџет на РСМ	Број на новвработени лица (со родова застапеност), согласно предвидените места во Актот за систематизација и Годишниот план за вработувања

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4.2 Зајакнување на динамичката безбедност	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
4.2.1. Обука на затворскиот персонал за динамичка безбедност, особено на новвработените и имплементација на концептот за динамична безбедност според СОП	Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	354. 500,00МКД на годишно ниво	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Број на обучени од ново-вработените и од постојниот персонал (со родова застапеност) – Број на интеракции со осудените лица кои се регистрирани во Регистарот
4.2.2. Целосна примена на СОП за динамична безбедност во КПУ и ВПУ	IV квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Оценета примена на СОП

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4.3 Професионализација во делот на примена на сила	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
4.3.1. Ревидирање на упатство и СОП за употреба на средства за присилба	II квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	Совет на Европа	Совет на Европа	Ревидирано упатство и СОП за употреба на средства за присилба

4.3.2. Почетна и континуирана обука за примена на сила, вклучително и техники за де-ескалација	Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	354. 500,00 МКД на годишно ниво	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Број на обучени од новоeработените и од постојниот персонал (со родова застапеност)
4.3.3. Обука на раководен кадар за откривање на случаи на употреба на прекумерна сила од страна на припадниците на затворска полиција	III и IV квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	354. 500,00 МКД	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Спроведени обуки (со родова застапеност)

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4.4 **Стандардизирано водење на евиденција за случаи на насилство и за безбедност во установата**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
4.4.1. Воведување на стандардизиран образец и регистар за инциденти на насилство во сите КПУ и ВПУ	III и IV квартал од 2021	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Утврдена содржина на Образецот за евиденција и Регистарот – Воспоставен Регистар во сите КПУ и ВПУ – Објавена статистика за насилството објавена во годишниот извештај на УИС

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4.5 **Јакнење на системот за видео надзор во КПУ и ВПУ**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
4.5.1. Донесување на правилник и воведување СОП за видео надзор во КПУ и ВПУ	II и III квартал 2021	УИС, АЗЛП	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Донесен правилник во УИС – Усвоен СОП во согласност со АЗЛП
4.5.2. Набавка на опрема за видео надзор и нејзино инсталирање во сите КПУ и ВПУ	III квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	500. 000,00 МКД	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Инсталиран функционален систем за видео надзор во сите КПУ и ВПУ
4.5.3. Обучување на вработените за користење на опремата и СОП	IV квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или	Вработените се обучени за опремата и СОП од 4.5.1

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5

Зајакнување на процесот на ресоцијализација и реинтеграција на осудените лица, вклучително и на пост-пеналната грижа

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5.1 **Подобрување на процесот на проценка и управување на ризикот во однос на осудените лица**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
5.1.1. Функционални приемни одделенија во сите КПУ и нивно екипирање со стручен тим	II квартал 2022 Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	12.026.040,00 МКД на годишно ниво за 3 лица виш соработник, 3 лица соработник и 4 помлад соработник	Буџет на РСМ	– Екипирани приемни одделенија согласно предвидените места во Актот за систематизација и Годишниот план за вработувања (со родова застапеност) – Функционален стручен тим
5.1.2. Ревидирање на алатка за проценка на ризикот/потребите	IV квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Ревидирана алатка
5.1.3. Спроведување обука за стручен тим од приемно одделение	континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Обучени лица во приемно одделение (со родова застапеност)

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5.2 **Подобрување на специјализирани програми за третман**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
5.2.1. Кадровско екипирање на Сектор за ресоцијализација	II квартал 2022 Континуирано	УИС,КПУ ВПУ	2.953.260,00 МКД на годишно ниво за по 3 лица помлади соработници,1 лице соработник и 1 лице виш соработник	Буџет на РСМ	Секторот е кадровски екипиран (со родова застапеност)
5.2.2. Примена на постоечки и развивање нови специфични програми за третман во различни КПУ и ВПУ	Континуирано	УИС, КПУ ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Спроведена обука за обновување на знаењето на персоналот – Спроведена обука на новоработените – Извештај од КПУ и ВПУ до УИС со анализа за спроведена специфична програма (со родова застапеност)

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5.3 **Подобрување на условите и можностите за работно ангажирање на осудени лица**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
5.3.1. Проценка на тековната ситуација во КПУ и можности за работно ангажирање на лицата (осудените и лицата во притвор) во и надвор од КПУ	III и IV квартал 2021	РГ воспоставена од УИС, заедно со директорите на КПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Направена проценка – Доставен извештај до УИС – Формирана работна група за вршење мониторинг на имплементирање на препораките од проценката
5.3.2. Обезбедување опрема и материјали кои се неопходни за функционирање на работилниците во затворите, како и кадровско екипирање	Континуирано	УИС, директори на КПУ	100. 000,00 МКД на годишно ниво предвидено во точка 2.3.4.	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Обезбедени објекти и опрема за работилници кои функционираат (со еднаков родов пристап) – Обезбедена опрема и материјали – Кадровска екипираност (кај кои е постигнат родов баланс)
5.3.3. Подобрување на соработката со релевантни надворешни институции и компании со цел да се обезбеди стручно образование за осудените лица и нивно стекнување со диплома (сертификат) за различни занимања	Континуирано	Министерство за правда, УИС, МОН, МТСП, Агенција за вработување	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Потпишан *Меморандум за разбирање* за да им овозможи на осудените лица да се стекнат со стручно образование – Коригиран оперативен план за активни мерки за вработување – Стекнати дипломи за различни занимања – Склучени договори со компании и други релевантни правни лица
5.3.4. Подобрување на можностите за работно ангажирање на осудените лица, во партнерство со компании и други релевантни правни лица (на национално ниво и во локалните заедници)	Континуирано	Директори на КПУ , УИС			– Склучени договори со компании и други правни лица за да се обезбеди работното ангажирање на осудените лица (со родова застапеност) – Број на осудени лица кои работат за компании и други правни лица (со родова застапеност)

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5.4 **Подобрување на условите и можностите за ангажирање на осудените лица во значајни и конструктивни слободни активности**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
5.4.1. Проценка на тековната ситуација во КПУ и ВПУ и на новите можности за организирање значајни и конструктивни активности во слободното време на осудените лица	III и IV квартал 2021	РГ воспоставена од УИС, заедно со директорите на КПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Направена повторна проценка, извештај доставен до УИС (со родова застапеност)
5.4.2. Обезбедување неопходна опрема и материјали за спортски, уметнички, креативни активности и активности од области на културата, како и кадровско екипирање	Континуирано	УИС, директори на КПУ и ВПУ	100. 000,00 МКД на годишно ниво и по 2.048.832,00 МКД на годишно ниво за по 3 лица советници	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Организирани активности (со родова застапеност) – Листа на опрема и материјали обезбедени за слободните активности – Кадровска екипираност (со родова застапеност)

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5.5 **Подготовка пред отпуст и пост-пенална грижа и поддршка**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
5.5.1. Анализа на потребите како и на постоечките ресурси за нивно адресирање	IV квартал 2021	РГ воспоставена од УИС, во соработка со раководителите на одделенијата за третман во КПУ и ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Извештај со анализа изготвен и доставен до УИС
5.5.2. СОП за подготовка пред отпуст на осудените лица, со акцент на лицата кои се осудени на долги затворски казни	IV квартал 2021	РГ воспоставена од УИС, во соработка со раководителите на одделенијата за третман во КПУ и ВПУ и раководителите на пробациската служба	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Донесен СОП за подготовка пред отпуст на осудените лица е изготвена и доставена до УИС – Извештај со предлози доставени до УИС – Спроведена обука за СОП
5.5.3. СОП за координирана пост-пенална грижа и поддршка, како и координација со релевантните институции	I квартал 2022	Мулти-ресорска РГ воспоставена од МП, УИС, МЗ, МОН, МТСП (Завод за социјални дејности и ЦСР), НВО	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Изготвена СОП за координирана пост-пенална грижа и поддршка и истата доставена до МП/УИС – Потпишан меморандум за разбирање со другите институции – Спроведена обука на персоналот – Спроведена пилотирање на СОП во сите КПУ

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 6

Подобрување на третманот и грижата за деца кои издржуваат мерка упатување во ВПД

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 6.1 **Усогласена законска рамка согласно најдобрите меѓународни практики**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
6.1.1. Изработка и ревидирање на постоечката законска и подзаконска регулатива	I квартал 2022	МП, УИС, МЗ, МОН, МТСП	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Ревидирана и донесена законска и подзаконска регулатива
6.1.2. Изработка и усвојување на алатка за проценка на ризик и други обрасци релевантни за текот на процесот на третман на детето	III и IV квартал 2021	УИС, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Изработена алатка за проценка на ризикот – Изработен образец и упатство за Индивидуален план за работа со детето – Изработен образец и упатство за План за групна работа со децата
6.1.3. Изработка на посебна родово-сензитивна методологија за комуникација и вклучување на членови на семејството и старатели на децата	I квартал 2022	УИС, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Изработена методологија – Спроведена обука на стручен кадар во ВПУ за примена на методологијата

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 6.2 **Образование на децата во ВПУ**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
6.2.1. Воведување основно образование за децата во ВПУ, според Стратегијата за образование на МОН	III квартал 2021	УИС, МОН, ВПУ	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Воведено основно образование на децата во ВПУ
6.2.2. Изработка на алатки за потребите на децата	III квартал 2021	УИС, МОН, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Донесени алатки за евалуација на потребите на децата
6.2.3. Воведување стручно образование за децата во ВПУ	III квартал 2021	УИС, МОН, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Воведено стручно образование за децата

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 6.3 **Воведување посебни третмански програми за деца**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
6.3.1. Програми во сферата на личен развој и развивање основни животни вештини	II и III квартал 2021	УИС, ВПУ	Во рамките на секојдневните активности	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	– Воведени дневни програми во сферата на личен развој – Воведена Програма за основни животни вештини
6.3.2. Кратка програма за превенција, програма за организирање креативни работилници, програма за структурирано користење на слободното време, програма за спортски активности, програма за психолошки третман и други третмански програми	III квартал 2021	УИС, МОН, ВПУ	Во рамките на секојдневните активности	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Воведени третмански програми, вклучувајќи и зголемена свест за родово и семејно насилство
6.3.3. Обука на персоналот во ВПД Тетово за примена на посебните третмански програми (YOU TURN/EQUIP)	III квартал 2021	УИС	Во рамките на секојдневните активности	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Обучен персонал за воведените програми

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 7

Подобрување на корпоративниот интегритет, јакнење на механизмите за справување со случаите на корупција

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 7.1 **Нулта толеранција за корупцијата**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
7.1.1. Воведување на системски проверки при влезот во секое КПУ/ВПУ за целиот персонал и евиденција на истата	III квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	Воведена унифицирана постапка за вршење проверка и за евиденција на проверката
7.1.2. Обука за принципите во Кодексот на однесување на затворски персонал во КПУ и ВПУ (основна обука за нововработените и континуирана обука на постојниот персонал)	Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	Спроведена обука
7.1.3. Безбедносна проверка на кандидатите за затворската полиција	Континуирано	МВР, КПУ/ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	Воведена безбедносна проверка
7.1.4. Анализа за ризици од корупција и воспоставување на механизам за управување со такви ризици	III квартал 2021	УИС, ДКСК	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	Изготвена анализа
7.1.5. Ревидирање на План за спречување корупција во националниот затворски систем со Акцискиот план	IV квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ и ДКСК	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	Ревидиран План со Акциски план
7.1.6. Подобрување на соработката со граѓанското општество и отвореност кон јавноста	Континуирано	УИС, Граѓански сектор	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ, други извори на финансирање, грантови или донации	– Одобрени посети и барања од НВО, заеднички активности, отворени денови – Редовно објавување на годишните извештаи, извештаите за јавни набавки, статистички податоци и извештаи од други активности

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 8

Зајакнување на обезбедувањето на здравствена заштита за осудените лица, вклучително и заштита на менталното здравје

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 8.1 **Функционална здравствена заштита**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
8.1.1. Да се основа централизирано одделение во рамките на Министерството за здравство, надлежно за координирање на активностите	2021-2022	МЗ	2.335.416,00 МКД За 1 лице раководител на одделение, 2 лица советник, 1 лице виш соработник, 1 лице соработник	Буџет на РСМ	Основано централно одделение во рамките на Министе-рството за здравство, кое е функционално
8.1.2. Утврдување на минимално ниво на присутен медицински персонал во секоја установа, врз основа на анализа на потреби	2021-2022	МЗ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	– Извршена анализа на потреби – Дефинирано минимално ниво на присутен персонал во секоја установа – Вработен доволен број на персонал (со родова застапеност)
8.1.3. Подобрување на координацијата меѓу двете министерства, со цел обезбедување функционална заштита	Континуирано	УИС, МЗ, ФЗОМ, УЈП, ИЈЗ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/други извори на финансирање, грантови или донации	– Навремени трансфери на средствата за здравствена заштита – Усвоени протоколи за здравствен третман на осудени лица – Ревидирана правна рамка
8.1.4. Овозможување на доверлив пристап за осудените лица кон здравствени услуги	Контиунирано	УИС, МЗ	100.00,00 МКД	Буџет на РСМ	Поставени сандачиња до кои пристап имаат само здравствените работници
8.1.5. Обезбедено мотивирање за здравствените работници во затворите, како и соодветни услови за работа	2021, континуирано	МЗ, ИЈЗ		Буџет на РСМ	– Платите на персоналот се конкурентни – Здравствените работници кои работат во затворите ја следат истото континуирано сертифицирано образование, како и другите лекари во заедницата – Обезбедени се соодветни услови

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 8.2 Обука на здравствените работници	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
8.2.1. Да се обезбеди почетна и континуирана обука за здравствените работници, вклучително и за медицинска етика и најчестите патологии во затворите (ментални нарушувања како и тие причинети од злоупотреба на супстанци, самоубиствени намери, преносливи болести како ХИВ/АИДС, хепатит Б/Ц) и евиденција на повреди, како и посебни обуки за човековите права и чл. 3 ЕКЧП	Континуирано	МЗ, Совет на Европа, УИС	500.000,00 МКД	Буџет на РСМ/други извори на финансирање, грантови или донации	– Ревидирани СОП – Број на обучени здравствени работници и часови посетена обука (со родова застапеност)

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 8.3 Ментално здравје	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
8.3.1. Редовен психијатриски третман за осудените лица со ментални нарушувања	Континуирано	МЗ, УИС	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ, донации	– Обезбедени психијатриски услуги и број на прегледи за сите осудени лица со ментални проблеми/нарушувања (со родова застапеност) – Број на ангажирани/вработени психијатри и број на часови ангажман во неделата
8.3.2. Да се преместат сите осудени лица со акутни ментални нарушувања во соодветна здравствена установа	Континуирано	МЗ, УИС	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ	Преместени осудени лица во психијатриски установи надвор од затворскиот систем
8.3.3. Да се развие улогата на затворскиот психолог, особено во поглед на терапевтската клиничка работа	Континуирано	МЗ, УИС	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ	– Вработени/ангажирани клинички психолози – Обезбедена психотерапија за осудените лица

8.3.4. Да се обезбеди постојана грижа за осудените лица кои се дијагностицирани со ментални нарушувања и по отпустот	Континуирано	МЗ, УИС и МТСП	Нема фискални импликации	МЗ, НВО и други извори на финансирање	– Потпишани меморандуми за соработка со активните НВО на ова поле – Обезбедена поддршка за осудените лица преку овие партнерства – Осудените лица се референрани во центрите за ментално здравје, вклучително и стигматизација
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 8.4 **Медицински и психосоцијален третман за осудени лица кои злоупотребуваат супстанци**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
8.4.1. Да се идентификуваат симптомите на повлекување кои се причинети од злоупотреба на супстанци, лекови или алкохол, како и соодветни индивидуализирани мерки или третман при прием	Континуирано	МЗ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	Третирани симптоми на повлекување при прием
8.4.2. Да се обезбедат заменски програми (кои се достапни во заедницата) и психосоцијален третман за осудените лица кои злоупотребуваат супстанци, како и терапија при предозирање	Континуирано	МЗ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	– Обезбедена заменска терапија во установата – Број на осудени лица кои влегуваат во заменските програми по прием во затвор – Вклучени осудени лица кои злоупо-требуваат супстанци во психосоцијален третман – Усвоен униформиран пристап кон осудените лица кои злоупо-требуваат супстанци – Достапен Налоксон и Флумаензил и статистика за предозирање со и без смртен исход

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 8.5 Превентивни активности	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на средства	Показатели
8.5.1. Затворскиот медицински персонал има активна улога во спречување на малтретирањето на осудените лица	Континуирано	МЗ, УИС и КПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	- Соодветно евидентирање на повредите во затвор, вклучувајќи сексуално и друго родово насилство - Автоматски проследени извештаи за трауматски повреди кои е можно да биле причинети од малтретирање (дури и кога недостигаат изјави) до независното тело кое спроведува истраги - Воведени стандар-дизирани регистри за евиденција на повреди кои се родово сензитивни
8.5.2. Скрининг за инфективни болести (ХИВ, ТБ, Хепатитис Б/Ц) и психоактивни супстанци, како и советување	Континуирано	МЗ, УИС	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ	- Задолжително спроведување системски преглед на новодојдените осудени лица - Доброволна проверка на новодојдените осудени лица за - ХИВ и Хепатит Б/Ц - Извршен скрининг и број на позитивни лица (со родова застапеност)
8.5.3. Спречување на самоубиства и самоповредување	Континуирано	МЗ, УИС	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Други извори на финансирање, грантови или донации	- Имплемен-тирање на Стратегијата за спречување на самоубиства - Споредбен преглед на број на самоубиства и само-повредување
8.5.4. Родово-чувствителни медицински проверки	Континуирано	МЗ, УИС	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	Обезбедени се медицински родово-чувствителни проверки (број на проверки по род и фреквентноста – месечно и годишно)

Стратешка цел 8.6 **Надзор на квалитетот на здравствената заштита**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
8.6.1. Да се воспостават соодветни механизми за мониторинг за вршење надзор на квалитетот на здравствената заштита, како и стручен надзор за КПУ/ВПУ	2021-22	МЗ ЈЗУ ДСЗИ УИС	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ, други извори на финансирање, грантови или донации	– Воспоставени се надзорните механизми во рамки на МЗ – Обезбеден кадар од ЈЗУ – Месечни извештаи со индикатори и со родова застапеност (вклучително и број на прегледи од инфектолог, гинеколог, психијатар, скрининзи, број на самоповреди, обиди за самоубиство самоубиства) – Број на направени супервизии и поднесени извештаи

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 9

Зајакнување на образовните структури и структурите за обука врз основа на индивидуалните потреби

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 9.1 **Обезбедување и подобрување на просторните и материјално - технички услови за одвивање на образовниот процес и стручно оспособување согласно Препораката на СЕ (89)12**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
9.1.1. Анализа на тековната состојба и идентификување на потребите и потенцијалите на КПУ/ВПУ за организирање на наставниот процес, вклучувајќи го редовното и стручното образование	III-IV квартал 2021	УИС и работна група од КПУ/ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	Изработена анализа, со предлог за конкретни објекти на КПУ/ВПУ и потребната опрема
9.1.2. Обезбедување соодветни простории за одвивање на образовниот процес и стручното образование (вклучително и практична работа)	III-IV квартал 2021	УИС/КПУ/ВПУ	200. 000,00 МКД	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	– Опремени и простории за образование на осудените лица – Набавена опрема
9.1.3. Обезбедување на предуслови за широко користење на платформи за комуникација и други иновативни ИТ решенија за поголема достапност на курсевите/обуките за осудените лица	III-IV квартал 2022	УИС/КПУ/ВПУ	800.000,00 МКД	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	Број и вид на набавена и инсталирана опрема

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 9.2 **Зајакната соработка и координација со релевантни институции**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
9.2.1. Утврдување на Протокол со кој им се овозможува образование на осудените лица од страна на акредитирани институции	IV квартал 2021 – I квартал 2022	МП, УИС, КПУ/ ВПУ, МОН, Центар за образование на возрасни, други институции	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ	– Утврден текст на Протоколот, со утврдена одговорност на секоја страна – Усвоен Протокол од сите вклучени страни

9.2.2. Спроведување на Протоколот за образование на осудените лица, од страна на акредитирани институции	II квартал 2022 – континуирано	МП, УИС, КПУ/ВПУ, МОН, Центар за образование на возрасни, други институции	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ	– Извештаи од вклучените страни до МП за спроведување на Протоколот – Сеопфатен извештај на МП до Владата за спроведување на Протоколот

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 9.3 **Спроведување на образованието за осудени лица, во согласност со Стратегијата за образование (2018-25)**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
9.3.1. Анализа на најчестите потреби на осудените лица за редовно и стручно образование	IV квартал 2021 - I квартал 2022	РГ од УИС, КПУ/ВПУ	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	Утврдена анализа со предлог на потребните курсеви/обуки кои треба да се организираат на пошироко ниво (вклучувајќи недискри-минација, родова застапеност и спречување семејно насилство)
9.3.2. Согласно анализата (9.3.1) и Протоколот (9.2.2), воведување и спроведување на основно и средно образование од страна на акредитирани институции	II квартал 2022 - континуирано	МОН, УИС, КПУ/ВПУ, Центар за образование на возрасни, акредитирани институции	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	– Спроведени курсеви/степени – Осудени лица кои биле вклучени – Осудени лица кои го завршиле курсот/обуките (со родова застапеност)
9.3.3. Согласно анализата (9.3.1) и Протоколот (9.2.2), воведување и спроведување на обуки од стручно образование, од страна на акредитирани институции	II квартал 2022 - континуирано	МОН, УИС, КПУ/ВПУ, Центар за образование на возрасни, акредитирани институции	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	– Спроведени курсеви/степени – Број на осудени лица кои биле вклучени – Број на осудени лица кои го завршиле курсот/обуките (со родова застапеност)

9.3.4. Воведување и спроведување на обуки за одлучување и планирање, барање работа, основни способности за работа и меки способности/ вработливост	III квартал - континуирано	МП, УИС, КПУ/ ВПУ, МОН, Агенција за вработување, Центар за образование на возрасни, други институции	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	– Спроведени курсеви/ степени – Број на осудени лица кои биле вклучени – Број на осудени лица кои го завршиле курсот/обуките (со родова застапеност)
9.3.5. Широко користење на платформи за комуникација, како и други иновативни ИТ решенија за поголема достапност на курсевите/обуките за осудените лица	III квартал 2022 - континуирано	УИС, КПУ/ВПУ	Нема фискални импликации	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	– Спроведени онлајн курсеви и обуки – Број на осудени лица кои се вклучени во тие онлајн курсеви/ обуки – Број на осудени лица кои завршиле онлајн курсеви/обуки (со родова застапеност)

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 9.4 **Зајакнување на рехабилитациски структури кои го поддржуваат образованието на осудените лица**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на финансирање**	**Показатели**
9.4.1. Воведување и спроведување на обуки за вработените за оценувањето на интегриран ризик/ потреби и модел за водење на предмети (опфаќа редовно и стручно образование)	I квартал 2022 – III квартал 2022	УИС, КПУ/ВПУ	Во рамките на секојдневните активности	Буџет на РСМ / други извори на финансирање, грантови, донации	– Спроведени обуки – Број на вработени кои ја комплетирале обуката, за секоја обука посебно (со родова застапеност)
9.4.2. Интегрирање на образовните потреби на осудените лица, како дел од сеопфатното оценување на ризик/потреби и како дел од индивидуалните планови на казни	IV квартал 2022 - континуирано	УИС, КПУ/ВПУ	Во рамките на секојдневните активности	Буџет на РСМ	– Број на осудени лица чии специфични потреби се оценети – Број на осудени лица со образовни потреби кои се интегрирани во нивните планови на казна (со родова застапеност)

9.4.3. Адаптација на можностите за редовно и стручно образование кон индивидуалните потребни на осуденото лице	IV квартал 2022 - континуирано	УИС, КПУ/ВПУ	Во рамките на секојдневните активности	Буџет на РСМ	– Спроведени образовни курсеви и обуки кои одговараат на најчестите образовни потреби на осудените лица – Број на осудени лица вклучени во образовните курсеви и обуки предвидени со индиви-дуалниот план (со родова застапеност)
9.4.4. Мотивирање на осудените лица за вклучување во образовниот процес, каде што се земаат предвид нивните достигнувања во образованието при предлагање/одлучување за измена на режимот и ран отпуст	IV квартал 2022 - континуирано	УИС, КПУ/ВПУ	Во рамките на секојдневните активности	Буџет на РСМ	Број на мотивирани осудени лица

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 10

Адресирање на радикализацијата која води кон насилен екстремизам во затворите

Стратешки цели	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на финансирање	Показатели
Стратешка цел 10.1 Имплементација на стратешките документи: – Национална стратегија за борба против тероризам (2018-2022) – Национална стратегија за спречување на насилен екстремизам (2018-2022)	До 2022 год.	УИС, КПУ, ВПУ, МТСП/ЦСР Национален координатор за спречување на насилен екстремизам и борба против тероризам	Во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	Имплементирани стратегии

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 11

Пробација

Стратешки цели	Временска рамка	Одговорни / вклучени институции	Потребни средства	Извори на финансирање	Показатели
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 11.1 Имплементација на Стратегијата за развој на пробациската служба (2021-2025)	Континуирано	УИС, Раководи-телите на пробациската служба	во рамки на секојдневни обврски на персоналот	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	Имплементирана стратегија

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 12

Воведување ефикасни внатрешни и надворешни механизми за комуникација насочени кон поддршка на ресоцијализацијата

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 12.1 **Воведување механизми за внатрешна и надворешна комуникација**	**Временска рамка**	**Одговорни / вклучени институции**	**Потребни средства**	**Извори на средства**	**Показатели**
12.1.1 Ревидирање на Стратегијата за внатрешна и надворешна комуникација	IV квартал 2021	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни активности	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	– Ревидирана стратегија – Дефинирани начини за комуникација (средби, брифинзи) – Определување контакт лица за комуникација во КПУ и ВПУ
12.1.2 Да се подигне јавната свест за прашања поврзани со затворите и да се олесни соработката со медиумите	Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	Во рамки на секојдневни активности	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	– Функционална веб страна на УИС – Објавување и ажурирање на податоци/ извештаи/ соопштенија на социјалните медиуми со осврт кон човековите права – Редовно информирање за активности за унапредување на пенитенцијарниот систем
12.1.3 Континуирана обука на директори на затвори и нивни заменици за делотворна употреба на медиумите	Континуирано	УИС, КПУ, ВПУ	100. 000,00 МКД на годишно ниво	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	Обучени директори и нивните заменици
12.1.4 Да се изготват протоколи за комуникација со институции насочени кон поддршка за ресоцијалиција и реинтеграција, како и протокол за комуникација на УИС со КПУ/ВПУ при кризи (бегство, самоубиство, убиство, корупција итн.).	I квартал 2022	УИС	Во рамки на секојдневни активности	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање грантови, донации	Изготвени посебни протоколи
12.1.5 Промоција на важноста и улогата на затворскиот персонал во јавноста	Континуирано	УИС, КПУ и ВПУ	Во рамки на секојдневни активности	Буџет на РСМ/ други извори на финансирање, грантови или донации	Истражување на позитивната перцепција кај персоналот и јавноста

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

343.82:005.21(497.7)“2021/2025“(047.31)

НАЦИОНАЛНА стратегија за развој на пенитенцијарниот систем во Република Северна Македонија : 2021-2025 г. : јакнење на капацитетите на пенитенцијарниот систем и на надворешниот механизам за контрола на полицијата во Северна Македонија Horizontal Facility за Западен Балкан и Турција 2019-2022. - Скопје : Совет на Европа, Канцеларија во Скопје, 2021. - 39 стр. : табели ; 24 см

ISBN 978-608-65890-9-7

а) Пенитенцијарен систем -- Национална стратегија -- Македонија -- 2021-2025 -- Истражувања

COBISS.MK-ID 55210501

MKD

Оваа Национална стратегија за развој на пенитенцијарниот систем во Република Северна Македонија (2021-2025) е изработена со средства од заедничката програма на Европската Унија и на Советот на Европа. Ставовите изразени овде нужно не го одразуваат официјалното мислење на било која од страните.

Финансирано од Европската Унија и Советот на Европа

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Имплементирано од Советот на Европа